

Aan het College van Gedeputeerde Staten van de Provincie Zeeland
Postbus 6001
4330 LA Middelburg

Datum:

27 juni 2016

Betreft:

reflectie op het rapport "Zeeland in stroomversnelling"

Geacht College,

Begin juni heeft de commissie Structuurversterking en werkgelegenheid Zeeland (commissie Balkenende) haar advies uitgebracht over de mogelijkheden voor een duurzame versterking van de Zeeuwse economie. Deze brief bevat een paar reflecties van SER-Zeeland op de inhoud en aanbevelingen van het rapport "Zeeland in stroomversnelling".

Samengevat zijn wij positief over het rapport van de commissie Balkenende: het biedt een goede basis om hier vanuit Zeeland mee aan de slag te gaan. Niettemin vinden wij dat de commissie de urgentie van de economische problematiek onderschat: volgens ons zijn urgentie (geen tijd verliezen!) en daadkracht (alle zeilen bijzetten!) geboden. Het momentum is er nu. De commissie besteedt nauwelijks aandacht aan het verlies van banen en aan het werkloosheidsprobleem. Wij vragen ons af of de uitvoering van het actieprogramma voldoende arbeidsplaatsen oplevert om deze problematiek op te lossen. Last but not least onderstrepen wij de bijdrage van het bestaande bedrijfsleven aan de werkgelegenheid en aan de welvaart in Zeeland. Daarbij komt dat innovatie in Zeeland vooral plaats zal hebben vanuit de aanwezige bedrijven en industrieën. Onderstaand zullen wij een en ander toelichten.

Graag sluiten wij ons aan bij de vele positieve reacties op het advies van de commissie Balkenende. In een relatief korte periode heeft de commissie een heldere analyse opgesteld van de Zeeuwse economie en van de kansen en de problemen, die zich aandienen. Getuige de lange lijst van gesprekspartners heeft de commissie zich goed en zorgvuldig laten informeren over visies en opvattingen van veel landelijke en regionale stakeholders. Het is ook de verdienste van de commissie dat zij niet is blijven steken in analyses en visies, maar dat een substantieel deel van haar advies gaat over een concreet actieprogramma. Haar conclusie dat "Zeeland" zelf aan de slag kan en moet (natuurlijk met steun van Rijk en Europa) om het tij te keren, vinden wij positief en hoopgevend. Als wij de lead en de regie in eigen hand hebben, biedt ons dat de mogelijkheid om de uitvoeringssnelheid en de prioritering van de acties zelf te bepalen. Dat is de beste garantie op succes.

Maar wij willen ook een paar kanttekeningen plaatsen bij het advies van de commissie Balkenende. Allereerst zijn wij verbaasd over de conclusie van de commissie dat het relatief gezien goed gaat met de Zeeuwse economie. De

commissie spreekt van “een urgentie op langere termijn”. Wij zouden het ten eerste betreuren als hieruit zou worden afgeleid dat de noodzaak om *op korte termijn* een aantal acties uit te voeren niet of onvoldoende aanwezig is en dat er nog voldoende tijd voor actie is. Volgens ons is het “twee voor twaalf” om gezamenlijk de hand aan de ploeg te zetten. Graag verwachten wij nu van uw College daadkracht en regie.

Deze urgentie op de korte termijn blijkt onder andere ook uit het volgende. Weliswaar kent Zeeland al langere tijd een relatief lage werkloosheid als het Zeeuwse werkloosheidspercentage wordt vergeleken met andere regio’s in binnen- en buitenland. Hierbij dient echter bedacht te worden dat Zeeland haar werkloosheid exporteert. Niet alleen door relatief grote uitgaande pendelstromen (zoals de commissie ook aangeeft), maar vooral ook door een al jarenlang aanwezige “export” van jonge, hoog opgeleide en talentvolle Zeeuwen, die elders werk vinden. Niet voor niets spreken wij in Zeeland van een dubbele ontgroening en zijn er verschillende regio’s waar het bevolkingsaantal gestaag daalt.

Onze tweede kanttekening betreft de werkgelegenheidssituatie en de arbeidsmarkt. De sluiting van diverse grote, beeldbepalende ondernemingen en de daarmee, zeker op de Zeeuwse schaal, gepaard gaande massa-ontslagen waren juist voor de Tweede Kamer, het Ministerie van Economische Zaken en uw College de directe aanleiding om de commissie Balkenende te installeren. Het valt ons op dat in de samenvatting van het adviesrapport onderwerpen als werkgelegenheid, werkloosheid en arbeidsmarkt niet genoemd worden. Het rapport laat veel vragen op dit terrein onbeantwoord: in welke mate dragen de voorgestelde vijf acties van het actieprogramma bij aan de vermindering van het werkloosheidsprobleem in Zeeland? Is er voldoende kwalitatieve aansluiting van nieuwe werkgelegenheid met het aanbod op de arbeidsmarkt? Worden er op korte termijn voldoende banen gecreëerd en kunnen deze ingevuld worden door werkloze Zeeuwen? Wat betekent het actieprogramma voor de onderkant van de arbeidsmarkt? Steeds meer Zeeuwen zonder kwalificatie zijn werkloos. Eén van de grootste groepen werklozen zijn oudere werknemers tussen de 45 en 55 jaar. Wat wordt er nu speciaal voor deze groep aan werkgelegenheid georganiseerd? Kortom: wij concluderen dat de commissie Balkenende zich vooral ingezet heeft voor het onderdeel Structuurversterking, maar dat het onderdeel Werkgelegenheid nog onvoldoende uitgewerkt is.

Natuurlijk is het van belang dat Zeeland inspeelt op nieuwe ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld circulaire economie, biobased economy, energietransitie en Deltatechnologie (“green economy”). Dit zorgt voor innovatie en versterking van de concurrentiepositie van het Zeeuwse bedrijfsleven. Overigens zal die innovatie in Zeeland vooral plaats moeten hebben vanuit de bestaande ondernemingen en industrieën. Het is daarom opvallend dat in het rapport de betekenis van de bestaande bedrijvigheid, zowel het grootbedrijf als het midden- en kleinbedrijf, wat onderbelicht blijft. Het nog beter koesteren en faciliteren van het aanwezige bedrijfsleven (“blue economy”) door de provinciale en lokale overheden behoort volgens ons onderdeel te zijn van elk actieprogramma gericht op structuurversterking en werkgelegenheidsbevordering van de Zeeuwse economie. Wij adviseren u daarom in de Beleidsnota Economische Agenda tevens in te zetten op een generiek stimuleringsbeleid voor het Zeeuwse bedrijfsleven, inclusief een verdere versterking van het Zeeuwse vestigingsklimaat.

Vriendelijke groeten,

L. Ezinga,
voorzitter.

